

Κρατικοποιημένα ΑΕΙ και Πανεπιστημιακές ΜΚΟ

Σε μια περίοδο άγριας καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης είναι αυτονόητο ότι δεν απαιτείται κάποιου είδους «συζήτηση», ώστε να κατανοήσει κανείς ότι το νομοσχέδιο Πιερρακάκη πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του. Αυτό που είναι αναγκαίο, είναι να συνεχίσει ο αγώνας με καταλήψεις σχολών, παρεμπόδιση της ηλεκτρονικής εξεταστικής, μαζικές κινητοποιήσεις, σύνδεση των φοιτητικών διεκδικήσεων με τους εργατικούς αγώνες.

Το δήθεν «Ελεύθερο Πανεπιστήμιο» αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του ραγδαίου και επιθετικού μετασχηματισμού του ελληνικού κράτους σε ένα από τα κορυφαία πειραματόζωα του νεοφιλελευθερισμού διεθνώς. Δεν μιλάμε πλέον για αντιγραφή αποτυχημένων –σε δεκάδες χώρες– νεοφιλελεύθερων στρατηγικών, όπως η ιδιωτικοποίηση του ρεύματος ή του νερού, αλλά για τη δοκιμή του πιο προωθημένου φαντασιακού διεθνών λόμπι, όπως ο ΟΟΣΑ. Το κεντρικό ζήτημα που βρίσκεται στον πυρήνα της προωθούμενης εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης, είναι αυτό με το οποίο έρχεται διαρκώς αντιμέτωπο το κίνημα από την καπιταλιστική κρίση του 2008 και μετά: το ζήτημα του κράτους και της νομιμότητας.

1. Κράτος και νομιμότητα

Η πιο εύκολη επιχειρηματολογία που μπορεί να αναπτύξει κανείς σε επίπεδο φοιτητικού ή εργατικού συνδικαλισμού έχει ως εξής: «Υπάρχει μία ακόμη απόπειρα περαιτέρω εμπορευματοποίησης της εκπαίδευσης· αυτή είναι ταυτόχρονη με την επίθεση στα εργασιακά δικαιώματα, τη δημόσια υγεία, και το δικαίωμα σε στέγη, ρεύμα, νερό». Το συμπέρασμα που βγάζει κανείς από τα παραπάνω, μεταβάλλεται ανάλογα με την πολιτική του τοποθέτηση. Όσο πιο συντηρητική είναι η οπτική γωνία τόσο πληθαίνουν οι αοριστολογίες που περιέχουν αφενός τη μεταφυσική έννοια του «λαού», και αφετέρου τη φιλελεύθερη εννοιολόγηση του όρου «δημοκρατία».

Όσον αφορά στην εκπαίδευση, το όλο ζήτημα συμπυκνώνεται στις αναφορές στο άρθρο 16. Σε μια συνθήκη όπου το κράτος παραβιάζει το σύνταγμα, η οποιαδήποτε γενικόλογη έκκληση για «δημοκρατία» και «συνταγματικότητα» είναι πολιτικά αφελής, αδιέξοδη, και γι' αυτό πλήρως αναποτελεσματική. Αν γινόταν αναθεώρηση του συντάγματος από την επόμενη αναθεωρητική βουλή, και μετά περνούσε το νομοσχέδιο, τι θα λέγαμε άραγε; Ότι καλώς γίνεται, ή ότι δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα;

Το σύνταγμα, όπως και οι νόμοι, είναι ένα ανομοιογενές μείγμα, από τη μία πλευρά κοινωνικών κατακτήσεων, και από την άλλη διατάξεων που προσδιορίζουν τους τρόπους εκμετάλλευσης, περιορισμού, πειθάρχησης και ελέγχου που διαθέτουν το κράτος και τα αφεντικά. Είναι τελείως διαφορετικό να επικαλείται κανείς τη «νομιμότητα» και εντελώς διαφορετικό να προτάσσει την υπεράσπιση και την επιβολή των κοινωνικών, ταξικών και πολιτικών κατακτήσεων, εκ των οποίων κάποιες έχουν λάβει τη μορφή νόμου, συνταγματικού άρθρου ή υπουργικής απόφασης. Πόσο μάλλον σήμερα, που με τον νέο Ποινικό Κώδικα, ακόμη και οι στοιχειώδεις μορφές πολιτικής και συνδικαλιστικής παρέμβασης εγκληματοποιούνται, ενώ και η αναστολή ποινής εξαφανίζεται. Η πρόσφατη δίωξη για ένα αυτοκόλλητο, είναι ενδεικτική.

Ο κρατικός μηχανισμός υπονομεύει παντού και πάντα την τήρηση των δικαιωμάτων τόσο έναντι του κράτους όσο κι έναντι των αφεντικών. Η εγκόλπωση της δεοντικής επιχειρηματολογίας περί των «υποχρεώσεων» που «πρέπει» να τηρεί το κράτος σε μια «δημοκρατία» σημαίνει την αυτοδέσμια πλεύση σε σύννεφα δημιουργικής ασάφειας. Διαρκές ζητούμενο αποτελεί ο εξαναγκασμός του κράτους και των αφεντικών στις ταξικές διεκδικήσεις.

2. Δημόσιο, κρατικό, ιδιωτικό

Το σύγχρονο κράτος απεκδύεται τον ρόλο του ως πεδίου ικανοποίησης των συμφερόντων επιμέρους κοινωνικών ομάδων και των γενικών κοινωνικών αναγκών, μεταθέτοντας αυτόν τον ρόλο στις επιχειρήσεις. Με αυτόν τον τρόπο, μεθοδεύει να εξαλείψει οποιαδήποτε έννοια καθολικών κοινωνικών αναγκών: εξ ορισμού δημόσιοι χώροι, και όχι κρατικοί, όπως τα πάρκα και οι πλατείες, αντί να αντιμετωπίζονται ως θεμελιώδης κοινωνική ανάγκη, παρουσιάζονται ως αναξιοποίητες εκτάσεις που πρέπει να γίνονται ενοικιαζόμενα θεματικά πάρκα επιχειρηματικότητας. Ως ικανοποίηση μιας κοινωνικής ανάγκης δεν παρουσιάζεται η πρόσβαση στην πλατεία ως δημόσιου χώρου, αλλά η παροχή της δυνατότητας κατανάλωσης καφέδων σε μαγαζιά που έχουν αφαιρέσει δημόσιο χώρο από τις πλατείες, μέσω «αναπλάσεων», που προσδιορίζονται από το τσιμέντο και το κόψιμο δέντρων.

Ακριβώς όμως αυτό, το πεδίο του δημόσιου και μη κρατικού, συνιστά πεδίο διαρκούς διαπάλης και πολιτικών συσχετισμών, τόσο έναντι του κράτους, όσο και των αφεντικών. Μια πλατεία είναι δημόσιος χώρος για όσο διάστημα επιβάλλεται η μη εμπορική χρήση της, αλλά και η μη επέκταση των ιδιωτών σε αυτή, την οποία ο κρατικός μηχανισμός αφήνει συνειδητά να εκδηλωθεί (π.χ. τραπεζοκαθίσματα). Στα πανεπιστήμια, αντίστοιχα, υπάρχει η αίσθηση του δημόσιου χώρου λόγω της απουσίας της αστυνομίας από αυτό, της λειτουργίας του σε γενικές γραμμές ως χώρου στον οποίο μπορεί να επικεντρωθεί κανείς στη μελέτη αντικειμένων που τον ενδιαφέρουν και όχι γνώσεων που απλώς θα του χρησιμεύσουν σε κάποια δουλειά, και της ύπαρξης μιας έντονης πολιτικής δραστηριότητας και κατειλημμένων χώρων εντός των πανεπιστημίων, που αποτελούν μορφές συλλογικοποίησης. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά αφορούν την ταυτόχρονη εναντίωση στο κρατικό και το ιδιωτικό/εμπορευματικό στοιχείο.

Συνεπώς, όταν κάνουμε λόγο για δημόσιο πανεπιστήμιο, εννοούμε μόνο ορισμένες εκφάνσεις του υπάρχοντος πανεπιστημίου, οι οποίες δείχνουν την κατεύθυνση που θα μπορούσε να λάβει, και οι οποίες κατακτώνται και διατηρούνται μόνο μέσω αντίστοιχης διαρκούς παρουσίας και διεκδικήσεων. Αντίστοιχες μορφές δημόσιου χώρου είναι και οι καταλήψεις κι οι αυτοδιαχειριζόμενοι χώροι εκτός πανεπιστημίων. Με βάση τα παραπάνω, γίνεται σαφές ότι, όταν κάτι είναι δημόσιο (ή τουλάχιστον λειτουργεί ως δημόσιο σε ορισμένες εκφάνσεις του), τότε λειτουργεί εξ ολοκλήρου ή ως προς αυτές τις εκφάνσεις του, ως μη κρατικό και μη ιδιωτικό.

Ο δημόσιος χαρακτήρας ενός χώρου σημαίνει την εμπέδωση μιας μορφής κοινωνικής και πολιτικής ελευθερίας έναντι του κράτους και των ιδιωτών μέσα σε αυτόν. Αυτή η μορφή ελευθερίας είναι το ακριβές αντίθετο της ελευθερίας της αγοράς, όπως αυτή αποκρυσταλλώνεται στην πιο σύγχρονη μορφή της. Σύμφωνα με τον Foucault, ο νεοφιλελευθερισμός και το κράτος έχουν στηριχθεί σε «μια ελευθερία της αγοράς ως οργανωτική και ρυθμιστική αρχή του Κράτους, από την αρχή της ύπαρξής του μέχρι την τελευταία μορφή των παρεμβάσεών του». Με άλλα λόγια, έχουμε «μάλλον ένα Κράτος υπό την επιτήρηση της αγοράς, παρά μια αγορά υπό την επιτήρηση του Κράτους». Έτσι, στο σύγχρονο κράτος η εμπορευματοποίηση σημαίνει την απόλυτη κρατικοποίηση, με την έννοια της εμπέδωσης της ελευθερίας της αγοράς ως της μόνης μορφής ελευθερίας που αφήνει το κράτος να υπάρξει εντός του.

3. Εμπορευματοποίηση και κρατικός έλεγχος των ΑΕΙ

Μπορεί το πιο κραυγαλέο μέρος του νομοσχεδίου (άρθρα 127-155) να είναι αυτό για τις πανεπιστημιακές ΜΚΟ, τα υποτιθέμενα ιδιωτικά «πανεπιστήμια», αλλά σε αυτό περιλαμβάνεται και μια σειρά άρθρων για τα ΑΕΙ, η οποία είναι εξίσου απαράδεκτη. Αξίζει να αναφέρουμε ορισμένα σημεία, γιατί ακόμη κι αν αποσυρθεί ή δεν εφαρμοστεί το μέρος του νομοσχεδίου που αφορά τα ιδιωτικά «πανεπιστήμια», και εφαρμοστεί το υπόλοιπο, τα αποτελέσματα θα είναι εξίσου καταστροφικά.

Εμπορευματοποίηση των ΑΕΙ

Στο άρθρο 58 του νομοσχεδίου, προβλέπεται ότι τα ελληνόγλωσσα τμήματα των ΑΕΙ θα «δύνανται να εγγράφουν [...] αλλοδαπούς–αλλογενείς φοιτητές», προσδιορίζοντας «το ύψος των διδάκτρων, που αντιστοιχεί στο συνολικό κόστος των σπουδών στο αντίστοιχο Τμήμα ή Σχολή».¹ **Δίνεται δηλαδή η δυνατότητα επιβολής διδάκτρων για προπτυχιακές σπουδές σε ελληνόγλωσσα τμήματα, η οποία θα ισχύει, προς το παρόν, μόνο για τους ξένους φοιτητές.**

Επίσης, ενισχύεται η κατασπάραξη των κονδυλίων των ΕΛΚΕ από τις ήδη υπάρχουσες ανά πανεπιστήμιο «Μονάδες Μεταφοράς Τεχνολογίας και Καινοτομίας» και τις «Εταιρείες Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας», τις οποίες μάλιστα το κάθε πανεπιστήμιο πληρώνει για να υπάρχουν,² πέρα από τις χρηματοδοτήσεις που τους δίνει. Ο ρόλος τους είναι να διενεργούν εσωτερικές διαδικασίες που τα πανεπιστήμια διεκπεραίωναν από τότε που υπάρχουν. Επεκτείνεται και η δικαιοδοσία αυτών των εταιρειών σε διάφορους τομείς, όπως είναι η εμπορική εκμετάλλευση της «άυλης περιουσίας του πανεπιστημίου».³ Εδώ έχουμε μια χαρακτηριστική περίπτωση όπου **η εμπορευματοποίηση συνίσταται στη συγκρότηση ανεξάρτητων γραφειοκρατιών ώστε να γίνονται απρόσκοπτα οι σχετικές μπίζνες.**

Παράλληλα, προκειμένου να αυξηθεί περαιτέρω η πίεση στα Τμήματα να «αναπτυχθούν», αυξάνεται σε 30% από 20%, που ίσχυε με τον νόμο Κεραμέως, το ποσοστό «της τακτικής επιχορήγησης στα ΑΕΙ [το οποίο] κατανέμεται με βάση ενδεικτικούς δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων».⁴ Δηλαδή, **ανάλογα με το πόσο εμπορευματοποιημένα είναι, αφού αυτά είναι τα κριτήρια των εν λόγω δεικτών, τα πανεπιστήμια θα λαμβάνουν ή όχι το 30% της χρηματοδότησής τους.** Την παραπάνω διάταξη έρχεται να συμπληρώσει αρμονικά η δυνατότητα του Συμβουλίου Διοίκησης ενός ΑΕΙ να «εγκρίνει την ίδρυση ή συμμετοχή [του πανεπιστημίου] σε εταιρείες τεχνολογικών [spin off] ή άλλες εταιρείες».⁵

Αποκορύφωμα όλων, όμως, αποτελεί η προβλεπόμενη δυνατότητα των ΑΕΙ να «συμμετέχουν [σε] ή να συνιστούν Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) υπό τη νομική μορφή αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας ή εμπορικής εταιρείας, από κοινού με άλλα Α.Ε.Ι., Ερευνητικά Κέντρα, Ινστιτούτα, Τεχνολογικούς Φορείς [...], Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα [...], νομικά πρόσωπα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης [ιδιωτικά «πανεπιστήμια»] της ημεδαπής, πανεπιστημιακά ιδρύματα και ερευνητικούς φορείς της αλλοδαπής, καθώς και επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, στο πλαίσιο δημόσιων προσκλήσεων φορέων του Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης».⁶ **Δηλαδή, να μπορούν τα ΑΕΙ να είναι μέτοχοι εταιρειών, ακόμη και κερδοσκοπικών, κι επιπλέον να κάνουν και μπίζνες με τα ιδιωτικά «πανεπιστήμια» σε αυτό το πλαίσιο.**

¹ Άρθρο 58: 1.

² Άρθρο 114: β

³ Άρθρο 114: στ.

⁴ Άρθρο 91: β.

⁵ Άρθρο 103.

⁶ Άρθρο 119: 1.

Γραφειοκρατικοποίηση και περιοδεύοντα αφεντικά – μέλη ΔΕΠ

Μέσω της εμπορευματοποίησης έρχεται και η γραφειοκρατικοποίηση θέσεων εργασίας και δομών που αφορούν τη διδασκαλία και την έρευνα (την ουσιαστική, όχι την εμπορευματική). Πρώτα έρχεται η επιστροφή από το παράθυρο των ομότιμων, και η παροχή σε αυτούς των δυνατοτήτων να επιβλέπουν διδακτορικά, να συμμετέχουν ως εξωτερικά μέλη στα Συμβούλια Διοίκησης, να διαχειρίζονται έργα/προγράμματα, πόρους εργαστηρίων και πανεπιστημιακών κλινικών, αλλά και να συμμετέχουν στο ΔΣ της Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας ενός ΑΕΙ.⁷ Κοινώς, όποιος παραγοντίζων δεινόσαυρος υπάρχει (αφού μόνο τέτοιοι θα ενδιαφερθούν για τα παραπάνω), επαναφέρεται για να έχει άμεσα ή έμμεσα τα κλειδιά του πρώην Τμήματός του εσαεί, και να εγγυάται την εμπορευματοποίησή του. Χαρακτηριστικό είναι δε ότι οι περισσότερες από αυτές τις αρμοδιότητες που αφορούν τους ομότιμους επεκτείνονται για όλους αφυπηρητήσαντες εν γένει.⁸

Στη συνέχεια, παγιώνεται η μη αύξηση του αριθμού των μελών ΔΕΠ, κι έρχεται η περαιτέρω αλλοίωση της σύστασής τους. Μέχρι το 2030 θα γίνεται (τουλάχιστον [:]) μία πρόσληψη για κάθε μία αποχώρηση,⁹ και διευρύνεται ο θεσμός του «συνεργαζόμενου καθηγητή».¹⁰ Οι συνεργαζόμενοι καθηγητές προβλέπεται να είναι διδάσκοντες σε ξένα πανεπιστήμια ή εργαζόμενοι σε ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού, οι οποίοι θα εργάζονται με μερική απασχόληση στα ελληνικά πανεπιστήμια. Το σχετικό άρθρο φαίνεται αρκετά φωτογραφικό ώστε να βολευτούν οι διάφοροι διεθνώς αποτυχημένοι χαμαιλέοντες που προσποιούνται ότι κάνουν έρευνα κάπου στο εξωτερικό, ενώ είναι πάνω από το μισό καιρό στην Ελλάδα και κάνουν διακοπές, έχοντας διάφορες ουδέτερες πολιτικά ασχολίες, όπως η συμμετοχή σε επιτροπές πιστοποίησης και αξιολόγησης προγραμμάτων σπουδών των ελληνικών πανεπιστημίων.

Οι συνεργαζόμενοι καθηγητές προβλέπεται μεταξύ άλλων να:¹¹

- (i) Χρησιμοποιούν τον εξοπλισμό και όλες τις υποδομές του ΑΕΙ,
- (ii) Αναλαμβάνουν την ευθύνη έργων και προγραμμάτων (όπως αυτά των ΕΛΚΕ),
- (iii) Παρέχουν υπηρεσίες μέσω των πανεπιστημιακών εργαστηρίων του Τμήματος,
- (iv) Παρέχουν διδακτικό έργο επ' αμοιβή σε οποιοδήποτε άλλο Α.Ε.Ι.,
- (v) Ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα ατομικώς ή μέσω εταιρείας, σε πεδίο συναφές με το αντικείμενό τους,
- (vi) Μετέχουν με οποιαδήποτε ιδιότητα σε εταιρείες τεχνολογίας [spin off].

Το πιο απίστευτο δε είναι ότι αυτές οι εντελώς «κραγμένες» ιδιότητες που θέλει το υπουργείο να έχουν οι συνεργαζόμενοι καθηγητές, εντάσσονται και στα κριτήρια εκλογής και εξέλιξης των μελών ΔΕΠ σε επόμενο άρθρο, αφού για την εκλογή ή την εξέλιξη σε θέση Λέκτορα, Αναπληρωτή Καθηγητή ή Καθηγητή, «συνεκτιμώνται ιδιαιτέρως» μεταξύ άλλων:¹²

- (α) Η κατοχύρωση διανοητικής ιδιοκτησίας μέσω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.
- (β) Η συμμετοχή στην ίδρυση εταιρειών τεχνολογίας (spin off), που έχουν προκύψει από την εξαγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων του υποψηφίου.

Όλα τα παραπάνω συντείνουν στη συγκρότηση μιας γραφειοκρατίας, η οποία μόνο εικονικά θα βρί-

⁷ Άρθρο 83.

⁸ Ο.π.

⁹ Άρθρο 97.

¹⁰ Άρθρο 82.

¹¹ Ο.π.

¹² Άρθρο 110.

σκεται σε διεθνή «κινητικότητα» (οι γνωστοί των γνωστών θα μπου), και δεν θα αφήνει τον παραμικρό οικονομικό πόρο ή περιθώριο για μη εμπορευματοποιημένη έρευνα. Το επίπεδο δε της «ελευθερίας» της μη εμπορικής έρευνας που προωθείται από το παραπάνω πλαίσιο, αποτυπώνεται ξεκάθαρα στην περίπτωση της εδώ και καιρό υπαγωγής του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Όπου δεν είναι εφικτή η κρατικοποίηση διά της ιδιωτικοποίησης, υπάρχει πάντα η δυνατότητα της μετατροπής ενός ερευνητικού κέντρου ή πανεπιστημιακού φορέα σε δημόσια υπηρεσία.

Παράλληλα, ορόσημο για την επιβολή ιδιωτικών όρων λειτουργίας στα ΑΕΙ, αποτελεί η μεθόδευση για την απόλυση –μετά από 19 χρόνια αλλεπάλληλων συμβάσεων ορισμένου χρόνου– του Δημήτρη Αντωνίου, διοικητικού υπαλλήλου στο ΕΚΠΑ. Ο συνάδελφος απολύεται εκδικητικά, επειδή συμμετείχε στην υλοποίηση της απόφασης του Σωματίου του, από κοινού με φοιτητικούς συλλόγους, για τον συμβολικό αποκλεισμό του κτιρίου στο οποίο στεγάζεται το ΚΛΕΙΔΙ (Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου) του ΕΚΠΑ. Η Πρωτοβουλία εργαζομένων και ανέργων στην ιδιωτική εκπαίδευση, που συμμετείχε στην κινητοποίηση στις 12/2/2024, με όλες της τις δυνάμεις θα συμβάλει για να μην περάσει η απόλυση του συναδέλφου.

4. Ιδιωτικά «πανεπιστήμια» (ΝΠΠΕ)

«Σκοπός» ίδρυσης των ΝΠΠΕ

Το νομοσχέδιο Πιερρακάκη προβλέπει την ίδρυση ιδιωτικών «πανεπιστημίων» ως Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΝΠΠΕ). Στα σχετικά άρθρα, αποτυπώνεται πρώτα η ξεκάθαρη αντιμετώπιση του χώρου της εκπαίδευσης ως ενός ακόμη πεδίου επιχειρηματικότητας που πρέπει να έχει ως στόχο του την «ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας». Δύο από τους σκοπούς ίδρυσης των ΝΠΠΕ είναι η «προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών» και η «αύξηση των δεικτών οικονομικής ανάπτυξης».¹³

Οι ΝΠΠΕ παρουσιάζονται ως αναγκαίες για την «κάλυψη της διαρκώς αυξανόμενης εγχώριας ζήτησης για πανεπιστημιακές σπουδές», την «ανάσχεση της τάσης εκπατρισμού των νέων της χώρας για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές σε πανεπιστήμια του εξωτερικού», και τον «επαναπατρισμό Ελλήνων ακαδημαϊκών και επιστημόνων για εργασία σε αντίστοιχο πανεπιστημιακό περιβάλλον στη χώρα τους».¹⁴

Τέλος, το ΝΠΠΕ ορίζεται ως «νομικό πρόσωπο ειδικού σκοπού μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα»,¹⁵ και ο πραγματικός σκοπός του φυσικά θα είναι το κέρδος, διά των μέσων που χρησιμοποιούν γενικά οι ΜΚΟ: ξέπλυμα, κρατικές επιχορηγήσεις, διαπλοκή συμφερόντων.

Εκπαιδευτικές βαθμίδες των ΝΠΠΕ

Το νομοσχέδιο προβλέπει ότι ένα ΝΠΠΕ «παρέχει προγράμματα σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου ανώτατης εκπαίδευσης ή κατ' ελάχιστον ενός εκ των τριών».¹⁶ Επίσης υποτίθεται ότι πρέπει να «διαθέτει κατ' ελάχιστον τρεις (3) Σχολές, με ένα τουλάχιστον πρόγραμμα πρώτου κύκλου σπουδών η καθεμία»,¹⁷ το οποίο αναιρείται απευθείας από τη συνέχεια του ίδιου άρθρου: «Εφόσον το μητρικό ίδρυμα καταλαμβάνει μία από τις πρώτες είκοσι (20) θέσεις σε αναγνωρισμένη διεθνή παγκόσμια κατάταξη πανεπιστημίων, το Ν.Π.Π.Ε. δύναται να αποτελείται από μία κατ' ελάχιστον

¹³ Άρθρο 127: β, δ.

¹⁴ Άρθρο 127: γ, ε, στ.

¹⁵ Άρθρο 129: β.

¹⁶ Άρθρο 129: α.

¹⁷ Άρθρο 138: α.

Σχολή με ένα τουλάχιστον πρόγραμμα κύκλου σπουδών».¹⁸ Το ποιες και πόσες από τις ανυπόστατες διεθνείς «κατατάξεις» πανεπιστημίων θα θεωρούνται αναγνωρισμένες, θα καθορίζεται μάλλον από το ύψος της μίζας που θα προσφέρει ο κάθε ενδιαφερόμενος επενδυτής.

Εκπαιδευτικό προσωπικό των ΝΠΠΕ

Το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΝΠΠΕ χωρίζεται σε ΔΕΠ (Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό) και ΕΔΙΠ (Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό). Ενώ τα μέλη ΔΕΠ πρέπει να είναι «κάτοχοι διδακτορικού»,¹⁹ τα μέλη ΕΔΙΠ δεν εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή.²⁰ Ακόμη και για τα μέλη ΔΕΠ όμως, «κατ' εξαίρεση, δεν είναι απαραίτητη η κατοχή διδακτορικού, [...] αν η προς πλήρωση θέση αφορά σε γνωστικό αντικείμενο εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας».²¹ Επίσης, υποτίθεται ότι το 80% των μελών ΔΕΠ θα πρέπει να έχει διδακτορικό,²² όμως, όπως σε κάθε αντίστοιχη εργασιακή γαλέρα, **το ποιοι θα δηλώνονται ως διδάσκοντες και ποιοι θα διδάσκουν όντως, με απολύτως δεδομένη την απουσία ελέγχου (όπως συμβαίνει ήδη σε ολόκληρη την ιδιωτική εκπαίδευση), θα καθορίζεται από τις ορέξεις του αφεντικού.**

Μέσα διδασκαλίας των ΝΠΠΕ

Προβλέπεται για τα ΝΠΠΕ η παροχή «διά ζώσης ή εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας ή με συνδυασμό των μεθόδων αυτών ή άλλων διασυννοριακών μεθόδων».²³ Δηλαδή, **στις 5 σειρές του Netflix, δώρο ένα πτυχίο, ισότιμο με τα κανονικά.**

Πελάτες με δικαίωμα εγγραφής στις ΝΠΠΕ

Δικαίωμα εγγραφής στα προγράμματα πρώτου κύκλου σπουδών των Ν.Π.Π.Ε., σύμφωνα με το Άρθρο 146, προβλέπεται να έχουν:

- α) οι Έλληνες ή αλλοδαποί πολίτες κάτοχοι απολυτηρίου Γενικού Λυκείου (ΓΕ.Λ.) ή Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) με ελάχιστη βάση εισαγωγής (ΕΒΕ).
- β) οι κάτοχοι ισότιμων απολυτηρίων τίτλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Δ.Ε.) αναγνωρισμένων Ξένων σχολείων της ημεδαπής.
- γ) οι κάτοχοι διεθνών απολυτήριων τίτλων Δ.Ε.

Όπως συμβαίνει συνήθως, αν περάσει και εμποδωθεί ολόκληρη η παραπάνω γελοιότητα που αποτυπώνεται στο νομοσχέδιο, με μια μικρή τροποποίηση φεύγει η ΕΒΕ ως προϋπόθεση εγγραφής σε αυτές τις πανεπιστημιακές ΜΚΟ, και τελειώνει το όλο ζήτημα.

Εδώ βλέπουμε το πώς επηρεάζεται αρνητικά με το χειρότερο τρόπο και η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Με δεδομένη την ταυτόχρονη επέκταση της Τράπεζας Θεμάτων, δηλαδή των Πανελληνίων, σε όλο το Λύκειο, θα έχουμε πλήρη εντατικοποίηση των ΓΕΛ και άσκηση ακόμη μεγαλύτερης πίεσης στους εκπαιδευτικούς να «αξιολογούν» και να «αξιολογούνται» ήδη από την Α' Λυκείου. Έτσι θα επιτευχθεί η εξώθηση μεγάλου μέρους των μαθητών στα ΕΠΑΛ. Υπάρχουν βέβαια και **τα αναγνωρισμένα ως ιδιωτικά Ξένα Σχολεία, στην πλειοψηφία των οποίων φοιτά η ελληνική αστική τάξη, αλλά και τα ιδιωτικά σχολεία που δίνουν διεθνές απολυτήριο (International Baccalaureate).** Για

¹⁸ Ο.π.

¹⁹ Άρθρο 129: γ.

²⁰ Άρθρο 129: δ.

²¹ Άρθρο 151: 1.

²² Ο.π.

²³ Άρθρο 129: ζ.

τους αποφοίτους αυτών των σχολείων δεν θα υπάρχει καν ΕΒΕ για την εγγραφή σε ΝΠΠΕ. Μάλλον για λόγους ισότητας.

5. Η προοπτική

Το κάθε φορά υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο και οι νομοθετικές παρεμβάσεις της οποιασδήποτε κυβέρνησης, είναι απόρροια των κινηματικών δράσεων υπεράσπισης κεκτημένων και διεκδίκησης νέων δικαιωμάτων, ή της απουσίας τους. Η μέχρι πριν λίγο καιρό υποτονική κατάσταση στα κινηματικά (δηλαδή, στα όντως πολιτικά) πράγματα, έδωσε στην κυβέρνηση της ΝΔ την εντύπωση ότι θα μπορούσε να περάσει σχετικά αναίμακτα το νομοσχέδιο.

Η δυναμική που αναπτύχθηκε απέναντι στο νομοσχέδιο έρχεται τώρα αντιμέτωπη με το ψηφιακό τείχος της τηλε-«εκπαίδευσης». Τα «νέα ψηφιακά μέσα» από την περίοδο της πανδημίας δείχνουν τον καθαρά αντιδραστικό και παιδαγωγικά ανυπόστατο χαρακτήρα που έχουν, ιδιαίτερα σε μη πανδημικές συνθήκες. Η τηλε-εξέταση και η τηλε-εκπαίδευση πρέπει να σταματήσει, αλλιώς ο αγώνας κινδυνεύει να γίνει πουκάμισο αδειανό...

Η κατάργηση της τηλεεκπαίδευσης πρέπει να είναι ένα από τα ζητούμενα του σήμερα, για κάθε μορφή εκπαίδευσης, και ανεξάρτητα από την πορεία του νομοσχεδίου.

Στα πανό των τελευταίων πορειών υπάρχει η λέξη «προοπτική». Το νομοσχέδιο αναφέρεται ως κάτι που επιχειρεί να αφαιρέσει οποιαδήποτε προοπτική από τις ζωές των τωρινών μαθητών και φοιτητών, όπως και των επόμενων. Προοπτική με την έννοια του τι θα μπορούν να κάνουν οι νέοι με τη ζωή τους. Η ευρεία συνειδητοποίηση αυτού του γεγονότος είναι το κρίσιμο στοιχείο που μπορεί να κάνει τον συγκεκριμένο αγώνα να διαρκέσει, ώστε ακόμη κι αν ψηφιστεί το νομοσχέδιο, αυτό να μείνει στα χαρτιά. **Η επίθεση των ΟΟΣΑ-ΣΕΒ και των υπαλλήλων τους θα συνεχιστεί με νομοσχέδια και για τις υπόλοιπες βαθμίδες της εκπαίδευσης, συνεπώς απαιτείται όχι μόνο συνέχεια αλλά και αποτελεσματική κλιμάκωση των αγώνων.**

Αντίσταση Αυτοοργάνωση Ταξική αλληλεγγύη

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ & ΑΝΕΡΓΩΝ

στην ιδιωτική εκπαίδευση

erganidekp@riseup.net www.erganidekp.wordpress.com

Συνέλευση: κάθε 2η Κυριακή του μήνα στις 7.00 μ.μ. στον χώρο των σωματείων βάσης (Ο. Σκυλίτση 10, Αθήνα)
Άνοιγμα γραφείων: κάθε Τετάρτη της 4ης εβδομάδας του μήνα, 10.30 π.μ. - 12.30 μ.μ.